

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดเหมืองแดง จังหวัดแพร่ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 31 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม โดยใช้เครื่องมือในการวิจัยคือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐานเรื่อง การอ่านจับใจความ และแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน (Pre test – Post test) และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที

สรุป

การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดเหมืองแดง จังหวัดแพร่ สามารถสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนรู้ด้วยแผนการสอนการอ่านจับใจความโดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ตามแนวคิดของเครกเกอร์ (Kreger, 1998, หน้า 45) กล่าวว่า ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาในชีวิตประจำวันของนักเรียนที่นักเรียนอาจพบมาเป็นจุดตั้งต้นของกระบวนการเรียนรู้และเป็นตัวกระตุ้นในการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาด้วยเหตุผล โดยเน้นผู้เรียนเป็นผู้ตัดสินใจในสิ่งที่ต้องการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และรู้จักการทำงานร่วมกันภายในกลุ่มผู้เรียนด้วยกัน ผู้สอนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นผู้วิจัยได้จัดตามรูปแบบของแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งมี 3 ขั้นตอนแต่ละขั้นตอนส่งผลให้นักเรียนพัฒนาความสนใจ และความสามารถในการแก้ปัญหาดังนี้

1. ชี้แนะ ครุณาปัญหาที่ท้าทาย แปลกใหม่ และสอดคล้องกับความจริง
2. ชี้แนะการ นักเรียนร่วมกันทำงานเป็นกลุ่มในหัวข้อต่อไปนี้

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากปัญหาพิจารณาปัญหาหรือสถานการณ์หาข้อมูลที่โจทย์

กำหนดให้เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหา นักเรียนได้เสนอปัญหาที่หลากหลาย เลือกปัญหาที่สนใจ

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ต้องค้นคว้าเพิ่มเติมและแหล่งข้อมูลพิจารณาข้อมูลที่เป็นต้องหาเพิ่มเพื่อนำมาใช้แก้ปัญหารวมทั้งกำหนดแหล่งค้นคว้าข้อมูลนักเรียนได้ตั้งคำถามในประเด็นที่อยากรู้เสนอแนวทางในการค้นคว้าหาคำตอบทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดเพื่อหาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและหาวิธีเพื่อหาคำตอบของปัญหา

2.3 กำหนดแนวทางแก้ปัญหา นำข้อมูลต่างๆมาวางแผนกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาซึ่งนักเรียนได้แบ่งหน้าที่ภายในกลุ่มกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาในการทำงานและดำเนินการศึกษาค้นคว้าทำให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติการศึกษาค้นคว้าและบันทึกข้อมูลด้วยตนเองซึ่งทำให้พวกเขาเกิดการเรียนรู้ และมีความรับผิดชอบสูงขึ้น

2.4 ดำเนินการแก้ปัญหตามแผนที่วางไว้

2.5 นำเสนอผลงาน ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานและวิธีการแก้ปัญหาซึ่งแสดงถึงความรู้และความสามารถในการเรียนรู้ในชั้นเรียน นักเรียนได้นำเสนอผลงานต่อเพื่อนและผู้แทน พร้อมทั้งประเมินผลงาน ซึ่งเป็นการทำให้ผู้เรียนได้ฝึกสร้างสรรค์ผลงานของตนเองเพื่อใช้ประกอบการนำเสนอหน้าชั้นเรียน

3. ชั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมที่ทำและแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จะเห็นได้ว่าขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานแต่ละขั้นตอนส่งเสริม การทำกิจกรรมแก้ปัญหาของผู้เรียนด้วยตนเอง เพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เริ่มจากความคิด ความสนใจ ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันจากประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียน นักเรียนที่ได้รับ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นจุดเริ่มต้นของการจัดการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนตระหนักถึงปัญหาและสามารถหาแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อแก้ปัญหานั้น โดยแต่ละขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมุ่งเน้นการระบุนิยามการตั้งสมมติฐาน การทดลอง และการสรุปผลการทดลอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กุลยา ดันติผลาชีวะ (2547) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้แบบเน้นปัญหาเป็นฐานจะช่วยให้ผู้เรียนเลือกสรรข้อความรู้ที่ต้องการเรียนด้วยตนเองเกิดการเรียนรู้แบบเน้นปัญหาเป็นฐานจะช่วยให้ผู้เรียนเลือกสรรข้อความรู้ที่ต้องการเรียนด้วยตนเองเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีแก้ปัญหาได้รับความรู้ใหม่จากการศึกษาค้นคว้าด้วยการวิเคราะห์ และแก้ปัญหาที่เรียน และสอดคล้องกับแนวคิดของสุปรียา วงษ์ตระหง่าน (2546) ที่กล่าวว่า การศึกษาปัญหาที่เรียน ผู้เรียนจะพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา การวินิจฉัย และการคิดอย่างมีเหตุผล จากผลงานวิจัยที่ได้ศึกษาใช้รูปแบบการสอนที่มุ่งเน้นความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ รัตนะ บัวระ (2540, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองและการจัดการสอนตามคู่มือครู ผลการศึกษาพบว่าความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภิสรา โททอง (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การเปรียบเทียบผล การเรียนรู้ระหว่างการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน(PBL)กับการสอนตามคู่มือของ สสวท. กลุ่มสาระ การเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องการวัดความยาว ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับวิธีการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) มีผลการเรียนรู้สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องการวัดความยาวสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือ สสวท. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานนั้น สามารถแก้ปัญหาในการอ่านจับใจความของนักเรียนได้

2. นักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเป็นผลเนื่องมาจากปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

2.1 แผนการสอนเรื่องการอ่านจับใจความ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะส่งเสริมของผู้เรียนคือ มีเนื้อหาในใบงานเชื่อมโยงความรู้เรื่องการอ่านจับใจความ กับปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน ให้นักเรียนได้ใช้เหตุผล และแสวงหาข้อมูลเพิ่มเพื่อนามาแก้ปัญหโดยประยุกต์ใช้ความรู้จากประสบการณ์เดิมเข้ากับสิ่งที่ได้เรียนรู้ใหม่เพื่อนามาใช้แก้ปัญหาดังกล่าว ทำให้นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความสูง กว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับ งานวิจัยของเบญจมาศ เทพบุตรดี (2550, บทคัดย่อ) และเพ็ญศรี พิลาสันต์ (2551, บทคัดย่อ) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์หลัง เรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ศุภิสรา โททอง (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) มีผลการเรียนรู้สาระ คณิตศาสตร์ เรื่องการวัดความยาว สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือของ สสวท. อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ จินตนา ไบกาชุย (2542) ทิศนา แจมมณี (2551) และ กรมวิชาการ (2551) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยมีกระบวนการที่เน้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามความแตกต่าง ของบุคคล ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ อย่างเต็มศักยภาพและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ผู้เรียนรู้สึกชอบการอ่านหนังสือมากขึ้น

2.2 แผนการจัดการเรียนรู้มีกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความตั้งใจเรียน ซึ่งเห็น ได้จากการร่วมกิจกรรมต่างๆในชั้นเรียน การซักถาม และการทำแบบทดสอบวัดความสามารถ ในการอ่าน รวมทั้งนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม อภิปรายภายในกลุ่ม แสดงความคิดเห็น และ นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน จึงทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ สถาบัน คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์แห่งอิลลินอยส์ (อังกิน ศศิธร แดงคำ, 2543, หน้า 20) ได้เสนอว่า การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักมีส่วนช่วยส่งเสริม แรงจูงใจ ทำให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นใน การเรียนมากขึ้น เพราะเขาต้องพยายามในการค้นหาคำตอบของปัญหาอย่างมากเนื่องจากเขาจะมี ความรู้สึกว่าได้ได้รับความไว้วางใจในการค้นหาคำตอบหรือทำงานนั้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในด้านการเรียนการสอน

1. ก่อนการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนควรอธิบายขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานก่อน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจขั้นตอนการทำงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่องตามขั้นตอนของกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการเรียนรู้แต่ละแผน
2. ในการจัดการเรียนรู้แต่ละครั้ง บางกิจกรรมต้องใช้เวลาค่อนข้างมาก ครูควรจัดสรรเวลาให้เหมาะสม
3. ในระหว่างจัดการเรียนรู้ ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนฝึกการทำงานเป็นกลุ่มโดยปรึกษาหารือกันอย่างสม่ำเสมอ
4. ในการจัดกลุ่ม ครูควรคัดนักเรียนเก่งและนักเรียนอ่อนไว้ในกลุ่มเดียวกัน ส่วนนักเรียนที่เหลือให้เลือกกลุ่มเองเพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ครูผู้สอนควรทำวิจัยที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับรายวิชาอื่น ๆ ที่มีเนื้อหายากแก่การทำความเข้าใจ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. ครูผู้สอนควรทำวิจัยที่มีจุดมุ่งหมายในการใช้เทคนิคการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานเปรียบเทียบกับวิธีการสอนแบบอื่น ๆ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อจะได้ตอบสนองต่อความต้องการและความสามารถของผู้เรียน
3. ครูผู้สอนควรศึกษาเกี่ยวกับการบูรณาการด้านการเรียนการสอนจากเทคนิคการสอนการใช้ปัญหาเป็นฐานที่สามารถใช้ในเครือข่ายของกลุ่มโรงเรียนได้
4. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นอื่นๆ เนื้อหาวิชาภาษาไทยอื่นๆ หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ
5. ควรมีการศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักที่มีต่อตัวแปรอื่น ๆ เช่น ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ความคิดอย่างมีวิจารณญาณ และความสามารถในการให้เหตุผล เป็นต้น